

компетенції у процесі читання / О. В. Бирюк // Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія. – 2005. – Випуск 8. – С. 150-157.

2. Бігич О. Б. Теоретичні основи формування методичної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи : дис. ... д-ра пед. Наук : 13.00.02 / Оксана Борисівна Бігич ; Київський національний лінгвістичний університет. – К., 2005.

3. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам / Н. Д. Гальскова. – М.: АРКТИ, 2003. – 192 с.

4. Европейский языковой портфель для филологов (преподавателей языка, письменных и устных переводчиков) / [сост.: К. Ирисханова / науч. ред. А. Набережнов, Р. Шерер]. – М. : МГЛУ, 2003.

5. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук. ред. С. Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.

6. Ніколаєва С. Ю. Концепція підготовки вчителя іноземної мови / С. Ю. Ніколаєва // ІМ. – 1995. – № 3–4. – С. 5-10.

7. Програма з англійської мови для університетів/інститутів (п'ятирічний курс навчання) : проект / [авт. тексту С. Ніколаєва, М. Соловей (керівники), Ю. Головач та ін.]. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 245 с.

Кекош М.Л.

аспірант,

*Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка*

ЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

На шляху до оновлення змісту та цілей освіти в Україні важливим аспектом є якісна зміна вивчення основних базових дисциплін, у тому числі й іноземних мов. Оволодіння цим навчальним предметом вважається необхідною складовою формування всебічно розвиненої особистості. Важливість знання іноземних мов та вміння ними вільно послуговуватися обумовлено інтеграцією нашої країни в світовий соціокультурний простір.

У сучасних умовах виникає потреба інтенсифікації процесу вивчення іноземних мов. Даний етап розвитку характеризується активним пошуком способів удосконалення навчання як умови підвищення результативності процесу опанування учнями іноземної мови у школі.

Саме педагогічна комунікація забезпечує формування високопрофесійного та компетентного вчителя, який удосконалив би зміст і характер викладання іноземних мов відповідно до вимог

сучасного освітнього процесу, поклавши в основу гуманізм, особистісно-орієнтоване спілкування, неупереджене ставлення до суб'єкта комунікації, урахування інтересів співрозмовника на уроках іноземної мови. Ефективність роботи педагога у сфері навчання іноземних мов визначається професійно-педагогічною комунікацією, яка розгортається у процесі спільної діяльності вчителя та учня.

Вагомий внесок у визначення сучасних орієнтирів системи педагогічної комунікації у своїх дослідженнях здійснили вчені А. Леонт'єв, В. Семиченко, В. Кан-Калік. Значне місце в працях сучасних педагогів, психологів, лінгвістів відводиться дослідженню засобів комунікації. Даній проблемі аналізу вербальних і невербальних засобів комунікації присвячені наукові доробки Ф. Бацевича, Л. Виготського, Н. Горелова, І. Зязюна, Г. Колшанського, Г. Ломова, О. Яшенкової.

Одним з останніх досліджень над даною проблемою є праця науковця Н. Волкової, яка розглядає питання професійно-педагогічної комунікації у контексті теорій, технологій та практики підготовки майбутніх учителів до педагогічної комунікації.

Саме Н. Волкова визначає професійно-педагогічну комунікацію як систему безпосередніх чи опосередкованих зв'язків, взаємодій педагога, що реалізуються за допомогою вербальних та невербальних засобів, засобів комунікації з метою взаємообміну інформацією, моделювання й управління процесом комунікації, регулювання педагогічних відносин [2, с. 8].

Компонентами професійно-педагогічної комунікативності вчителя є: стійка потреба в систематичній різноманітній комунікації з дітьми; взаємодія загальнолюдських і професійних елементів комунікативності; емоційне задоволення на всіх етапах процесу комунікації; наявність здібностей до здійснення комунікації; прагнення до набуття комунікативних навичок і вмінь [2, с. 23-24].

Головне завдання вчителя іноземної мови – формування мотивації як одного з визначних факторів успіху оволодіння іноземною мовою. Саме вчитель формує активне, особисте залучення учнів у навчальний процес, він створює змістовні, автентичні ситуації, які заохочують учнів спілкуватися активно і спонтанно, виявляти справжні емоції та почуття. Важливим є взаємоактивність учасників комунікації, інакше учень виступатиме або пасивним, або напівпасивним суб'єктом. А це означає, що потрібних особистісно-розвивальних перетворень у ньому не відбудеться, оскільки за такої позиції у школяра не виникне напруженості й стійкої внутрішньої діяльності, спрямованої на власне вдосконалення: вона може бути фрагментарною, спорадичною, а це є свідченням її неефективності [1, с. 27].

Комунікація є найважливішим професійним інструментом педагогічної діяльності. Успішна комунікація – основна мета вивчення іноземної мови. Через безпосереднє спілкування педагога з учнем здійснюється засвоєння іноземної мови за допомогою мовленнєвого

процесу. Саме педагогічні комунікативні здібності та навички допомагають вчителям створювати довірливі взаємини (атмосферу, клімат, особистий контакт), які є суттєвими для саморозкриття учнів без побоювання бути необ'єктивно оціненим. Комунікативна поведінка педагога, заснована на його коректності, гуманному ставленні до учнів, стимулює пізнавальний процес, підвищує мотивацію до навчання. Продуктивна комунікативна поведінка сприяє створенню в процесі навчання позитивної атмосфери, налаштовує на взаємодію.

Характерними рисами успішної комунікації між вчителем та учнями на уроках іноземної мови є:

- інтерактивна взаємодія, що характеризується високим показником інтенсивності спілкування учасників, їх прямою комунікацією, зміною використаних прийомів та форм спілкування, що допомагає урізноманітнити сприйняття інформації, тим самим, покращуючи її засвоєння [3, с. 14];

- адаптація до індивідуальних особливостей кожного учня з метою розкриття їх здібностей та творчого потенціалу;

- створення автентичних ситуацій, які в основному реалізуються у формі рольової гри та передають особистісний досвід школярів, що є відображений в реальному житті дітей;

- довірлива атмосфера на уроці, що передбачає відкритість учнів до спілкування – вони не бояться ставити запитання, просити повторити незрозумілий навчальний матеріал та робити помилки;

- стійка мотивація до навчання іноземної мови, яка часто формується під впливом усвідомлення досягнення учнями мети та успіху у вивченні іноземної мови;

- заохочення зворотнього зв'язку, що дозволить усвідомити, чи успішно доніс вчитель учням інформацію, пояснив навчальний матеріал, чи учні достатньо відкриті на такий зв'язок;

- врахування психологічних особливостей дітей на різних етапах шкільного віку для ефективної організації навчального діалогу у рамках уроку іноземної мови.

Отже, підвищення ефективності навчання іноземним мовам безпосередньо залежить від успішної та активної комунікації усіх учасників освітнього процесу. На уроках іноземної мови комунікативність учнів є пріоритетною, а завдання вчителя полягає у створенні ефективних дидактичних умов для мотивації школярів до спілкування та подолання комунікативних бар'єрів і труднощів. Саме відкрите спілкування стимулює учнів до творчої праці, викликає прагнення до активних дій та бажання висловлювати власні думки та погляди іноземною мовою.

Список використаних джерел:

1. Бех І. Д. Технологія інтимно-особистісного спілкування / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 2003. – № 1. – С. 17-29.

2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посіб. / Н. П. Волкова. – К.: «Академія», 2006. – 256 с.

3. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібн. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко / За ред. О.І. Пометун. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.

Коваль І.Г.

студент;

Буяло Т.Є.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У КУРСІ ГЕОГРАФІЇ 8 КЛАСУ

Сьогоднішній день характеризується реформуванням середньої освіти. Світ побачила концепція змін «Нова українська школа», метою якої є якісна перебудова системи навчання школярів у контексті компетентнісної парадигми, зміни статусу і ролі учителя, впровадження сучасних технологій та методик навчання.

У концептуальних засадах реформування середньої школи зазначається, що у сучасному складному світі дитині недостатньо дати лише знання. Важливо навчити користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними орієнтирами учня, формують його життєві компетентності, потрібні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці [3, с. 10].

Серед 10 основних компетентностей, задекларованих концептуальними засадами, є: компетентність у природничих науках і технологіях. Ця компетентність передбачає наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності. Уміння застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати.

Ще однією важливою компетентністю є екологічна грамотність і здорове життя. Вона передбачає сформованість уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя [3, с. 11-12].

На нашу думку, одним із шляхів формування і розвитку цих компетентностей у школярів є реалізація у процесі вивчення природничих та інших дисциплін міжпредметних зв'язків. Міжпредметні зв'язки – це вираження фактичних зв'язків, що встановлюються в